

Opgave 5 Massamedia: rechtbankverslaggeving

tekst 12

Zaak-Holleeder

‘Als medium heb je de plicht te publiceren’

Door Jacqueline Wesselius

(...)

Er is nogal wat deining ontstaan over de contacten tussen Willem Holleeder en de media. Hebben deze zich laten misbruiken? Twee keer sprak

5 Holleeder al met *Vrij Nederland* (...) daarnaast wist hij banden door te spelen naar *Nova*: de ‘keukentapes’ die een tegenwicht moesten vormen tegen de ‘Endstra-tapes’ die destijds
10 naar *Het Parool* waren doorgespeeld. De rechtbank gaf uiting aan haar ‘verwondering’ dat Holleeder buiten de rechtszaal meer vertelde dan daarbinnen.

15 NVJ-secretaris¹⁾ Thomas Bruning verwijst naar de vrijheid van meningsuiting en noemt het ‘volstrekt ongepast’ als de rechtbank of een andere instantie druk zou uitoefenen op verdachten om niet met de pers te praten.
20 (...)

Maar wat als een verdachte – bijvoorbeeld door laster over iemand te verkondigen – een blad of ander medium in het nauw brengt?

25 “De primaire verantwoordelijkheid ligt toch bij degene die het interview geeft”, zegt persadvocaat Otto Volgenant. “Als zo iemand – de verdachte zelf, of zijn advocaat – erg rare

30 dingen zegt, moet je dat als journalist natuurlijk wel verifiëren. Maar als medium heb je eerder de plicht te publiceren dan dingen onder het tapijt te vegen. Daarnaast kun je je afvragen
35 of het een goede ontwikkeling is dat verdachten, hun advocaten of ook het OM en de politie meer en meer dingen doorspelen naar de pers. Maar dat is een andere discussie.”

40 Taco Slagter (nu bij Omroep Max, maar decennialang rechtbankverslaggever bij het AD): “Vroeger, toen de voorlichting nog uitgevonden moest worden, berichtte je zo goed als je kon
45 over een rechtszaak. We hielden ons niet in, maar een verdachte werd ook niet bij voorbaat veroordeeld. Er bestonden ook nog geen richtlijnen bij justitie. Daar is De Wijkerslooth, de
50 voorganger van procureur-generaal Harm Brouwer, in 2003 mee begonnen. Zijn standpunt was dat als er te veel naar buiten kwam voordat een zaak berecht was, de pers een
55 verdachte al bij voorbaat zou veroordelen en dat dit op zijn beurt de rechter zou beïnvloeden. Dat is natuurlijk onzin. En hoe minder het OM of de politie naar buiten brengt, hoe
60 meer de pers zelf gaat spitten.”

bron: www.villamedia.nl van 25 oktober 2007

noot 1 NVJ = Nederlandse Vereniging van Journalisten

Opgave 5 Massamedia: rechtbankverslaggeving

Bij deze opgave hoort tekst 12 uit het bronnenboekje.

Inleiding

Willem Holleeder werd eind december 2007 veroordeeld tot 9 jaar gevangenisstraf vanwege het leidinggeven aan een criminele organisatie en afpersing van drie vastgoedhandelaars. De strafzaak startte in april 2007. Het proces kreeg veel media-aandacht.

Tijdens het strafproces zocht Holleeder enkele malen contact met de pers. "De rechtbank gaf uiting aan haar 'verwondering' dat Holleeder buiten de rechtszaal meer vertelde dan daarbinnen" (regels 11-14).

De Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ) vindt dat verdachten vrij met de pers moeten kunnen praten (regels 15-20).

Lees tekst 12.

- 2p **35** Welke functies van de media in het proces van politieke besluitvorming zijn te herkennen in tekst 12? Noem er twee en licht je keuze toe door te verwijzen naar een fragment uit de tekst.

NVJ-secretaris Thomas Bruning verwijst naar de vrijheid van meningsuiting (regels 15-17). De vrijheid van meningsuiting is niet onbeperkt.

In grondwetsartikel 7 staat dat "niemand voorafgaand verlof nodig heeft om door de drukpers gedachten en gevoelens te openbaren, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet".

Dit laatste houdt in dat er grenzen zijn aan de vrijheid van meningsuiting, zoals wanneer het gaat om het verkondigen van laster over iemand (regel 22) of smaad.

- 2p **36** Geef twee andere voorbeelden van uitlatingen die strafbaar zijn volgens de wet.

Om te voorkomen dat een journalist(e) zich laat gebruiken door de geïnterviewde moet hij of zij een aantal zaken in acht nemen. Zo staat in regels 28-31 dat een journalist zijn of haar bronnen moet checken. Een lezer of kijker moet ervan uit kunnen gaan dat de informatie die hij/zij tot zich neemt, betrouwbaar of zo objectief mogelijk is.

- 2p **37** Noem twee **andere** journalistieke normen of regels.